

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2024 r.

Poz. 44

ZARZĄDZENIE

MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾

z dnia 16 kwietnia 2024 r.

w sprawie nadania statutu Państwowemu Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu

Na podstawie art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385) i art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87) zarządza się, co następuje:

§ 1. Państwowemu Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu nadaje się statut w brzmieniu określonym w załączniku do zarządzenia.

§ 2. 1. Kadencja członków Rady Muzeum powołanych zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie powołania członków Rady Muzeum przy Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu (Dz. Urz. MKDNIŚ poz. 28 i 60 oraz Dz. Urz. MKiDN z 2022 r. poz. 87) wygasa z dniem upływu kadencji, na którą zostali powołani.

2. Kadencja członków Rady Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście przy Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu powołanych na podstawie statutu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, o którym mowa w § 3, wygasa z dniem wejścia w życie zarządzenia.

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. poz. 2718).

§ 3. Traci moc zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu (Dz. Urz. MKiDN poz. 8 oraz Dz. Urz. MKDNiS z 2021 r. poz. 23).

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego: *B. Sienkiewicz*

Załącznik
do zarządzenia
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
z dnia 16 kwietnia 2024 r.
(poz. 42)

STATUT

Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau

w Oświęcimiu

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, zwane dalej „Muzeum”, jest państwową instytucją kultury działającą w szczególności na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 2 lipca 1947 r. o upamiętnieniu męczeństwa Narodu Polskiego i innych Narodów w Oświęcimiu (Dz. U. poz. 265 oraz z 1999 r. poz. 412);
- 2) ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385), zwanej dalej „ustawą o muzeach”;
- 3) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87), zwanej dalej „ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej”;
- 4) ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120);
- 5) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904);
- 6) ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164);
- 7) ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393);
- 8) niniejszego statutu.

§ 2. 1. Organizatorem Muzeum jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwany dalej „Ministrem”.

2. Muzeum jest instytucją kultury wpisaną do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra pod numerem RIK 22/92.

3. Muzeum jest wpisane do Państwowego Rejestru Muzeów prowadzonego przez Ministra pod numerem PRM/25/98.

4. Muzeum posiada osobowość prawną.

§ 3. 1. Muzeum może posługiwać się nazwą skróconą w brzmieniu: „Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau” lub „Muzeum Auschwitz-Birkenau”.

2. Dopuszcza się odpowiednie tłumaczenie nazwy oraz nazw skróconych Muzeum w innych wersjach językowych.

§ 4. Minister zapewnia środki potrzebne do utrzymania i rozwoju Muzeum oraz bezpieczeństwo i integralność zbiorom zgromadzonym przez Muzeum.

§ 5. 1. Siedzibą Muzeum jest Oświęcim.

2. Terenem działania Muzeum jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.

§ 6. Muzeum używa okrągłej pieczęci z wizerunkiem orła ustalonym dla godła Rzeczypospolitej Polskiej oraz nazwą Muzeum w otoku w brzmieniu: „Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu”.

Rozdział 2

Zakres działania Muzeum oraz rodzaj gromadzonych zbiorów

§ 7. Do zakresu działania Muzeum należy:

- 1) gromadzenie, utrzymanie, przechowywanie i konserwacja zbiorów związanych z historią niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau, zwanego dalej „KL Auschwitz”, a także konserwacja i utrzymanie we właściwym stanie terenów byłego obozu wraz ze znajdującymi się na nim obiektami i urządzeniami stanowiącymi Pomnik Męczeństwa w Oświęcimiu;
- 2) dokumentowanie i upowszechnianie dziejów oraz upamiętnianie ofiar niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady KL Auschwitz;
- 3) udostępnianie terenów, obiektów oraz zbiorów Muzeum;

- 4) prowadzenie badań naukowych w dziedzinach związanych z działalnością Muzeum;
- 5) współpraca z muzeami, osobami fizycznymi, osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej oraz inspirowanie inicjatyw społecznych dotyczących działalności Muzeum.

§ 8. 1. Muzeum prowadzi działalność w szczególności poprzez:

- 1) konserwowanie i zabezpieczanie obiektów, urządzeń i relikwii obozowych oraz zbiorów historycznych dotyczących II wojny światowej, a także zbiorów sztuki współczesnej o tematyce martyrologicznej i wymowie antytotalitarnej;
- 2) gromadzenie zbiorów drogą odzysków, zakupów, darowizn, zapisów, badań terenowych, przez przyjmowanie depozytów, a także poprzez relacje pisemne oraz rejestrowanie na elektronicznych nośnikach informacji;
- 3) inwentaryzowanie, katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych zabytków, materiałów dokumentacyjnych i bibliotecznych;
- 4) prowadzenie badań naukowych z zakresu II wojny światowej, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki obozowej, zbrodni ludobójstwa i ich skutków;
- 5) prowadzenie działalności w zakresie edukacji historycznej;
- 6) urządzenie wystaw stałych i czasowych;
- 7) prowadzenie działalności wydawniczej;
- 8) prezentowanie wyników badań naukowych w formie publikacji i przez uczestnictwo w sesjach naukowych i popularnonaukowych;
- 9) udostępnianie swoich zbiorów dla celów naukowych, dokumentacyjnych, wystawienniczych, edukacyjnych, procesowych oraz dla potrzeb byłych więźniów i ich rodzin;
- 10) współpracowanie z krajowymi i zagranicznymi instytucjami i organizacjami, które realizują cele podobne do zadań Muzeum;
- 11) organizowanie uroczystości upamiętniających wydarzenia związane z historią KL Auschwitz.

2. Muzeum gromadzi w szczególności następujące rodzaje zbiorów:

- 1) archiwalia, w tym:
 - a) dokumentację aktową,
 - b) dokumentację fotograficzną,

- c) dokumentację audiowizualną,
 - d) dokumentację kartograficzną: mapy i plany,
 - e) mikrofilmy;
- 2) muzealia:
- a) ruchome:
 - pozostałości po KL Auschwitz: przedmioty osobiste zrabowane więźniom, narzędzia terroru i śmierci, przedmioty wykonane przez więźniów w obozie,
 - sztukę współczesną powojenną o tematyce antywojennej i wymowie antytotalitarnej,
 - b) nieruchome:
 - pozostałości po KL Auschwitz: komory gazowe, budynki krematoriów, baraki, wieże strażnicze,
 - współczesne pomniki znajdujące się na terenie obozu.
3. Zakres gromadzonych archiwaliów obejmuje:
- 1) tematykę bezpośrednio związaną z KL Auschwitz;
 - 2) tematykę bezpośrednio związaną z byłymi więźniami i ofiarami KL Auschwitz;
 - 3) tematykę związaną z historią i działalnością Muzeum.
4. Zakres gromadzonych muzealiów obejmuje:
- 1) dzieje KL Auschwitz;
 - 2) historię i działalność Muzeum;
 - 3) sztukę współczesną w technice malarskiej, graficznej, rzeźbiarskiej, medalierskiej, fotograficznej.

Rozdział 3

Organy nadzorujące i zarządzające oraz doradcze Muzeum

§ 9. Nadzór nad działalnością Muzeum sprawuje Minister.

§ 10. 1. Muzeum jest zarządzane przez Dyrektora Muzeum, zwanego dalej „Dyrektorem”.

2. Dyrektora powołuje i odwołuje Minister w trybie i na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

3. Dyrektor kieruje działalnością Muzeum przy pomocy trzech zastępców.
4. Zastępców dyrektora powołuje i odwołuje Dyrektor w uzgodnieniu z Ministrem.

§ 11. 1. Dyrektor odpowiada za prawidłową realizację działalności statutowej oraz właściwe gospodarowanie mieniem i środkami finansowymi Muzeum.

2. Do zakresu działania Dyrektora należy w szczególności:

- 1) kierownictwo w sprawach działalności statutowej i administracyjnej;
- 2) nadzór nad zbiorami i ich ewidencjonowaniem oraz nad majątkiem Muzeum;
- 3) reprezentowanie Muzeum na zewnątrz;
- 4) przedstawianie Ministrowi i właściwym instytucjom i organom nadzoru planów rzeczowych i finansowych, sprawozdań oraz wniosków finansowych;
- 5) aprobowanie wydatków finansowych w granicach posiadanego budżetu;
- 6) nadzór nad redakcją publikacji muzealnych;
- 7) wydawanie zarządzeń;
- 8) nadzór nad kontrolą wewnętrzną;
- 9) wykonywanie uprawnień przewidzianych dla podmiotu, który utworzył bibliotekę, określonych w odrębnych przepisach;
- 10) zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę z pracownikami Muzeum oraz podejmowanie decyzji wynikających ze stosunku pracy;
- 11) tworzenie warunków umożliwiających planowanie i realizowanie w Muzeum zadań obronnych oraz zadań w obszarze zarządzania kryzysowego, określonych odrębnymi przepisami.

§ 12. 1. Przy Muzeum działa Rada Muzeum w zakresie określonym w art. 11 ustawy o muzeach.

2. Członków Rady Muzeum powołuje i odwołuje Minister.
3. Rada Muzeum składa się z 10 członków.

§ 13. Organem opiniodawczo-doradczym w zakresie działalności Muzeum jest Międzynarodowa Rada Oświęcimska przy Prezesie Rady Ministrów, której funkcjonowanie regulują odrębne przepisy.

Rozdział 4

Organizacja Muzeum

§ 14. W Muzeum działa Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście.

§ 15. Organizację wewnętrzną Muzeum, w tym zakresy zadań komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy, określa regulamin organizacyjny nadawany przez Dyrektora, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Rozdział 5

Gospodarka finansowa Muzeum

§ 16. 1. Muzeum prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej i innych obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa.

2. Majątek Muzeum wykorzystuje się do celów wynikających z zakresu działania Muzeum.

3. Majątek Muzeum stanowią nieruchomości i ruchomości będące jego własnością oraz przysługujące Muzeum inne prawa majątkowe.

§ 17. 1. Muzeum sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, 295 i 1598).

2. Podstawą gospodarki finansowej jest plan finansowy ustalony przez Dyrektora, z zachowaniem wysokości dotacji Ministra.

3. Dyrektor zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obowiązkowe jego zbadanie przez firmę audytorską i przedłożenie do zatwierdzenia Ministrowi.

4. Organem zatwierdzającym roczne sprawozdanie finansowe jest Minister.

5. Wyboru podmiotu uprawnionego do badania lub przeglądu sprawozdania finansowego dokonuje Minister.

§ 18. Źródłami finansowania działalności Muzeum są:

- 1) dotacje przekazywane przez Ministra, w tym:
 - a) dotacje podmiotowe na finansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów,
 - b) dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji,
 - c) dotacje celowe na realizację wskazanych zadań i programów;
- 2) przychody z prowadzonej działalności, w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego;
- 3) przychody z najmu i dzierżawy składników majątkowych;
- 4) dotacje z budżetu jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych oraz z innych źródeł.

§ 19. 1. Muzeum może, na zasadach przewidzianych w obowiązujących przepisach, prowadzić jako dodatkową, działalność gospodarczą, o ile działalność ta nie spowoduje ograniczenia realizacji zadań statutowych Muzeum.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona w zakresie usługowym, handlowym i wytwórczym, w tym:

- 1) wynajmu oraz dzierżawy majątku ruchomego i nieruchomego Muzeum na cele niekolidujące z działalnością statutową;
- 2) udostępniania zbiorów do celów wystawienniczych, wydawniczych, filmowych, fotograficznych itp.;
- 3) usług związanych z obsługą ruchu turystycznego, w tym usług transportowych;
- 4) prowadzenia hostelu;
- 5) działalności gastronomicznej, w tym sprzedaży artykułów spożywczych i przemysłowych;
- 6) sprzedaży wydawnictw własnych i obcych;
- 7) organizacji konferencji, seminariów, warsztatów, szkoleń i innych spotkań oraz innej działalności w tym zakresie, o ile służyć będzie wsparciu realizacji zadań statutowych Muzeum;
- 8) wynajmu sprzętu stanowiącego własność Muzeum;
- 9) działalności edukacyjnej związanej z działalnością statutową;
- 10) usług z dziedziny konserwacji na zlecenie podmiotów trzecich;

11) usług reklamowych, wizerunkowych i informacyjnych.

3. Dochód z działalności gospodarczej wykorzystuje się wyłącznie w celu finansowania działalności statutowej Muzeum.

§ 20. 1. Do dokonywania czynności prawnych w imieniu Muzeum, w tym do składania oświadczeń w zakresie jego praw i obowiązków finansowych i majątkowych jest uprawniony Dyrektor.

2. Dyrektor może ustanawiać pełnomocników do dokonywania czynności prawnych w imieniu Muzeum, określając zakres pełnomocnictwa.

3. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze instytucji kultury prowadzonym przez Ministra, za wyjątkiem pełnomocnictw procesowych.

Rozdział 6

Postanowienia końcowe

§ 21. Połączenia, podziału lub likwidacji Muzeum może dokonać Minister w trybie określonym w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

§ 22. Zmian statutu dokonuje się w trybie określonym dla jego nadania.